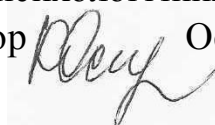

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи

Затверджено

На засіданні кафедри спеціальної освіти
та соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30.08.2021 р.)

Завідувач кафедри спеціальної
освіти та соціальної роботи,
доктор психологічних наук
професор Островська К.О.

Силабус з навчальної дисципліни

КОРЕКЦІЙНА ДОПОМОГА ОСОБАМ ПІСЛЯ ТРАВМИ

другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 016 Спеціальна освіта
Спеціалізація 016.01 Логопедія
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

кваліфікація: Магістр спеціальної освіти. Вчитель - Логопед

Львів 2021 р.

Назва дисципліни	«Корекційна допомога особам після травми»
Адреса викладання дисципліни	Львівський національний університет імені Івана Франка Вулиця Туган-Барановського, 7
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 «Освіта/Педагогіка»(ОП) Спеціальність 016 «Спеціальна освіта»
Викладачі дисципліни	Сулятицький І.В. доцент кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи, кандидат психологічних наук, доцент
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи: sulo@ukr.net https://pedagogy.lnu.edu.ua/employee/ivan-vasylovych-sulyatyskyj
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Skype або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/academics/master
Інформація про дисципліну	Навчальна дисципліна структурована матеріалом, який допоможе фахівцям спеціальної освіти розібратись у типових і виняткових змінах екзистенціального стану людини чи групи внаслідок отриманої травми, її різними симптоматичними видами, зокрема і специфікою переживання подібних викликів у дітей, і оволодіти спеціальними прийомами надання допомоги. Курс охоплює огляд теоретичних засад. Концепцій надання допомоги, так і процесів та інструментів, які потрібні для даного напрямку діяльності.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Корекційна допомога особам після травми» є вибірковою дисципліною з спеціальності «Спеціальна освіта» для освітньої програми «Спеціальна освіта», яка викладається у 2 семестрі в обсязі 7 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Корекційна допомога особам після травми» є формування у студентів фахових розумінь і компетентностей зміни психічних функцій особи чи групи внаслідок пережитої травми чи травмуючих подій і обставин та засвоєння технологій і алгоритмів надання психологічної допомоги для повернення до нормального особистісного стану після травми.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1.Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості: (Учб. посібник для студентів ст. курсів психол. фак. та від-нь ун-тів) / Худож. оформ. В.Б. Лопарева. – Харків: Фоліо, 1996. – 237 с. 2. Гештальт-терапія. Теорія и практика. Пер. с англ.. / М.: Апрель Пресс, Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2000. – 320 с. (Серія «Психологическая коллекция») 3. Гольдштейн А., Хомик В. Тренінг умінь спілкування: як допомогти проблемним підліткам / Пер. з англ.. В. Хомика. – К.: Либідь, 2003. – 520 с 4. Зливков В.Л., Лукомська С.О., Федан О.В. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях / В.Л. Зливков, С.О. Лукомська, О.В. Федан. – К.: Педагогічна думка, 2016. – 219 с. 5. Калшед Д. Внутрішній світ травми: Архетипічні захисту особистісного духу: Пер. з англ. - М.: Академічний Проект, 2001. - 368 с. - («Концепції») 6. Карпенко Н. В. Діагностика психічного розвитку в роботі педагога (вчителя, вихователя): навч. посіб. / Н. В. Карпенко. – [2-ге вид.]. – К. : Каравелла, 2010. – 248 с.

7. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах / М.С. Корольчук, В.М. Крайнюк. – К.: Ніка-Центр, 2009. – 580 с.
8. Коцан І. Я., Ложкін Г. В., Мушкевич М. І. Психологія здоров'я людини / І. Я. Коцан, Г. В. Ложкін, М. І. Мушкевич. – Луцьк : РВВ "Вежа" ВНУ ім. Лесі Українки, 2009. – 316с
9. Малкина-Пых И.Г. Психосоматика: Справочник практического психолога / И.Г. Малкина-Пых. – М.: Изд-во Эксмо, 2005.
10. Міжнародний класифікатор хвороб [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Міжнародний_класифікатор_хвороб.
11. Москалець В. П. Психічне вигорання – реальність чи вигадка? / В. П. Москалець, Т. Колтунович // Практична психологія та соціальна робота. – 2012. – №1. – С.58-65.
12. Мюллер М. Якщо ви пережили психотравмуючу подію / пер. з англ.. Д.Бусько, наук. ред.. К.Явна (Серія «Сам собі психотерапевт»). – Львів: Вид-во УКУ : Свічадо, 2014. – 120 с.
13. Протокол з діагностики та терапії ПТСР NICE [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ipz.org.ua/index.php/vydavnytstvo/94-knyhy-3/190-protokoly-z-diahnostyky-ta-terapii-ptsr-nice-2>
14. Селюцький А. І. Психопатологія дитячого віку / А. І. Селюцький. – К., 1997. – 295 с.
15. Синапсис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ipz.org.ua/index.php/vydavnytstvo/94-knyhy-3/190-protokoly-z-diahnostyky-ta-terapii-ptsr-nice-2>.
16. Уніфікований клінічний протокол первинної вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної психології. Депресія [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://moz.gov.ua/docfiles/dn_20141225_1003dod.pdf
17. Ферреро Б. 365 коротких історій для душі / Бруно Ферреро. – Львів: Свічадо, 2012. – 456с.
18. Основи медико–соціальної реабілітації дітей з органічними ураженнями нервової системи: навчально–методичний посібник / За ред. В. Ю. Мартинюка, С. М. Зінченко. – К. : Інтермед, 2005. – 416 с.
19. Падун М.А., Котельникова А. В. Психическая травма и картина мира: Теория, эмпирия, практика. – М.: Институт психологии РАН, 2012. – 208 с.
20. Психолого - корекційний практикум травм війни: навч. посібник / Іван Сулятицький, Катерина Островська, Василь Осьодло та інші. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 396 с.
21. Технологии психологической помощи в кризисных и чрезвычайных ситуациях: Учебно-методический комплекс. — СПб.: Изд-во РГПУ им. А. И. Герцена, 2008. — 249 с.
22. Травма: пункты: Сборник статей / сост. С. Ушакин и Е. Трубина. – М.: Новое литературное обозрение, 2009. – 936 с.
23. Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція. – Навч. пос.. Модульно-рейтинговий курс. – 3-тє вид. – К.: Персонал, 2009. – 544 с.
24. Шевченко Ю. С., Кириллина Н. К., Захаров Н. П., Элективный мутизм. Красноречивое молчание. Клиника, диагностика, терапия, психокоррекция, Речь, 2007.

Обсяг курсу	64/210 годин аудиторних занять. З них 32 години лекцій, 0 годин лабораторних робіт/ 32 години практичних занять та 146 годин самостійної роботи З них 20 години лекцій, 0 годин лабораторних робіт/ 20 години практичних занять та 170 годин самостійної роботи (для студентів заочної форми навчання)
Загальні компетентності (ЗК)	Загальні компетентності (ЗК) ЗК - 2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК -8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК))	СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (залежно від спеціалізації). СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. СК-6. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів. СК-9. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища
Спеціальні компетентності спеціалізації (КС)	КС-2 Володіння сучасними уявленнями про зміст корекційної роботи з різними групами осіб з порушеннями мовлення та диференційованими методами корекційно-компенсаторної, реабілітаційної, розвивальної, попереджувальної роботи з ними.
Програмні результати навчання (РН)	РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб. РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій. РН 13. Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей. РН 16 Уміння застосовувати знання про особливості спеціальних методик психотерапії та психокорекції у практичній діяльності логопеда На основі матеріалу дисципліни студент повинен вміти: обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій психологічного дослідження та технології психологічної допомоги людині, що перебуває в особливих умовах; складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги людині, що перебуває в екстремальних умовах діяльності.
Ключові слова	Посттравматичний стан. Екзистенціальна травма, травма відносин і взаємин, психотравмуюче повторення, психічне зростання,

	перенесення. Травма насильства. Травма само невдоволення, травма непередбаченості. екстремальність як кризовий стан, психічна травма, когнітивна терапія, поведінкова терапія, психологічний ресурс. психологічне зростання, психологічні захисти, запобігання травми
Формат курсу	Очний /заочний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Доцільно подавати у формі СХЕМИ КУРСУ**
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру Письмовий
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату, розуміння вивченого та використаних джерел.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Викладання навчальної дисципліни «Корекційна допомога особам після травми» здійснюється у формі лекцій, практичних занять, самостійної роботи, виконання індивідуального завдання.
Необхідне обладнання	1. Програма з курсу «Корекційна допомога особам після травми» 2. Конспекти лекцій 3. Підручники та їх електронні форми (зазначені у списку літератури). 4. Навчальні посібники (зазначені у списку літератури). 5. Мультимедійні презентації до лекцій, відеоматеріали, електронні ресурси Інтернет мережі. 6. Базова й допоміжна література 7. НМК з дисципліни: робоча програма дисципліни; підручники (навчальні посібники), в тому числі в електронному вигляді, які за змістом повністю відповідають робочій програмі дисципліни; методичні вказівки та рекомендації для виконання практичних робіт, а також рекомендації для самостійної підготовки; питання, тести для контрольних заходів; каталоги інформаційних ресурсів 8. Пакети завдань для здійснення контролю: тестові завдання, контрольні роботи, питання для усних відповідей, теми творчих робіт, завдання для ККР, перелік питань до заліку, перелік і зразки практичних завдань до екзамену, блок запитань і завдань для самоконтролю за самостійно опрацьованим навчальним матеріалом. Вивчення курсу може не потребувати використання програмного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • практичні/самостійні тощо : 60% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 60 • іспит/залік: 40% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 60 Підсумкова максимальна кількість балів 100 Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі

	студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до заліку чи екзамену.	Наводиться перелік питань та завдань для проведення підсумкової оцінки знань. Також можна надати посилання на веб-сторінку де розміщені вказані матеріали.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

** Схеми курсу «Корекційна допомога особам після травми»*

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1	Тема 1. Тема Травма людини та її наслідки: загальні характеристики. План 1.Підходи до визначення поняття травми у психології.	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (12 год)	1.Технологии психологической помощи в кризисных и чрезвычайных ситуациях: Учебно-методический комплекс. — СПб.: Изд-во	Практичне заняття Тема 1. Діагностика стресових станів . План 1.Пояснити у чому полягає поняття травми,	Практичне заняття за темою

	2.Вплив травми на стан людини Травмувальна вразливість. 3.Комплексна травмувальна дія: психосоматичний характер		РГПУ ім. А. І. Герцена, 2008. — 249 с. 2.Травма: пункты: Сборник статей / сост. С. Ушакин и Е. Трубина. — М.: Новое литературное обозрение, 2009. — 936 с. 3. Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція. — Навч. пос.. Модульно-рейтинговий курс. — 3-тє вид. — К.: Персонал, 2009. — 544 с. 4. Психолого - корекційний практикум травм війни: навч. посібник / Іван Сулятицький, Катерина Островська, Василь Осьодло та інші.—Львів :ЛНУ імені Івана Франка, 2019. — 396 с.	охарактеризувати його види і наслідки. 2.Ознайомлення з методами діагностики рівнів вразливості травмою.	
2	Тема 2. . Індивідуальна вразливість і психологічні наслідки травми. План 1.Особливості травми та її види. Поняття фізичної та психологічної травми. Розлади адаптації як наслідок психологічної травми. 2.Психологічна допомога при переживанні травми. Стратегії подолання психічної травми. 3.Вплив травматичної ситуації на	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (12 год)	1. Зливков В.Л., Лукомська С.О., Федан О.В. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях / В.Л. Зливков, С.О.. — К.: Педагогічна думка, 2016. — 219 с. 2.Шевченко О.Т. Психологія кризових станів.: Навч. посібник / О.Т. Шевченко. — К.: Здоров'я, 2005. 120 с. 3.Психолого - корекційний практикум травм війни: навч. посібник / Іван	Практичне заняття: Тема 2. Вплив травматичної ситуації на особистість дитини та дорослого. План 1.Ознайомлення із шкалою оцінки впливу травматичної події на особистість (IMPACT OF EVENT SCALE-R- 1ES-R). 2. Розроблення практичних рекомендацій при переживанні травми	Наступне /практичне заняття

	особистість .		Сулятицький, Катерина Островська, Василь Осьодло та інші. – Львів :ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 396 с. 4. Калшед Д. Внутрішній світ травми: Архетипічні захисту особистісного духу: Пер. з англ .- М.: Академічний Проект, 2001 .- 368 с .- («Концепції»).		
3	Тема 3. Методологія психокорекцій наслідків травми План. 1.Психодинамічний напрямок розгляду травми. психоаналіз 3.Фрейда про травму. 2.Аналітична теорія травми А. Адлера.. Цілі корекції: зниження почуття неповноцінності; корекція цілей і мотивів із перспективою зміни стилю життя. 3.Основні поняття клієнт-центрованого підходу К. Роджерса. Заблокованість внутрішньої комунікації. Стадія самовираження. відношення до свого феноменологічного світу. і. 4.Логотерапія. Основні положення логотерапії. «Сократовський діалог».	Лекція (4 год), практичне заняття (4 год), самостійна робота (14 год)	Основна література 1. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості: (Учб. посібник для студентів ст. курсів психол. фак. та від-нь ун-тів) / Худож. оформ. В.Б. Лопарева. – Харків: Фолю, 1996. – 237 с. 2. Гештальт-терапія. Теорія и практика. Пер. с англ. / М.: Апрель Пресс, Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2000. – 320 с. (Серия «Психологическая коллекция»). 3.Морено Я. Психодрама / Пер. с англ. Г. Пимочкиной, Е. Рачковой. -М.: Апрель Пресс, Изд-во ЭКСМО -Пресс, 2001. – 528 с. (Серия Психологическая коллекция»). 4.Роджерс К.Р. Консультирование	Практичне заняття: Тема 3 Методологічні засади корекції травми План 1.Корекційні впливи в класичному психоаналізі 2Індивідуальна психокорекція посттравматичних станів 2.Розвиток процесу само відкриття та конгруентності, самоприйняття і відповідальності, установлення вільної внутрішньої комунікації 3. Метод дерефлексії. Метод парадоксальної інтенції. Персональне осмислення життя. 4.. Мультимодальне програмування, або мультимодальна поведінкова корекція	Наступне /практичне заняття

	5.Екзистенціальний напрямок. Природа травми і основні завдання психолога екзистенціальної корекції .		и психотерапия. Новейшие подходы в области практ.-ской работы: Монография: /Пер. с англ. О.Кондрашовой,. – М.: ЗАО Изд-во ЭКСМО -Пресс, 1999. – 464 с. (Серия «Психологическая коллекция»). 5. Цимбалюк .М. Психологічне консультування та корекція. – Навч. пос.. Модульно-рейтинговий курс. – 3-тє вид– К.:Персонал, 2009. – 544 с.		
4	Тема 4 Когнітивно-поведінкові та – раціональні підходи до роботи з травмами План. 1.Поведінковий напрямок. Реальна поведінка людини в реальному світі. 7.Когнітивний напрямок. Особливості когнітивної психокорекції. 3.Раціонально-емотивна терапія (РЕТ) А. Елліса. Концепція А.Елліса. що самооцінює, що самопідтримує і самоговорить людина. Два типи когніції: дескриптивні й оцінні. Три рівні інсайту: поверхневий -усвідомлення проблеми; поглиблений розпізнавання власних інтерпретацій;	Лекція (4 год), практичне заняття (4 год), самостійна робота (15 год	1.. Гольдштейн А., Хомик В. Тренінг умінь спілкування: як допомогти проблемним підліткам / Пер. з англ.. В. Хомика. – К.: Либідь, 2003. – 520 с. 2. Диагностическая и коррекционная работа школьного психолога / Под ред. И.В. Дубровиной. — М., 1988. 3. Лендрет Л. Г. Игровая терапия: искусство отношений. – М., 1994. 4. Гештальт-терапия. Теория и практика. Пер. с англ.. / М.: Апрель Пресс, Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2000. – 320 с. (Серия «Психологическая коллекция»).	Практичне заняття: Тема 4 Прикладна теорія в корективах травм План 1.Когнітивні типиї: прийом дескриптивності і оцінювання 2. Робота за рівнями інсайту: 3.Етапи когнітивної корекційної роботи. Зведення проблем 4.Три стани «Я», або «его-стан»: «Батько», «Дитина», «Дорослий». «Гра», як фіксований і неусвідомлюваний стереотип поведінки». Аналіз сценарію техніки рольових ігор. 5.Корективні засоби «зони усвідомлювання Ф. Перлза.	Наступне /практичне заняття

	глибинний. Когнітивний підхід А.Бека. Когнітивні перекручування – систематичні помилки в судженнях під впливом емоцій. Персоналізація. Дихотомічне мислення. Вибіркове абстрагування (витяг). Довільні умовиводи. Сверхгенералізація. Перебільшення (катастрофізація).. Реальнісна терапія У. Глассера. Почуття реальності. Загальна мета корекції. Головні задачі корекційного процесу. Сім кроків спільної з клієнтом роботи. Встановлення відносин із клієнтом. Забування про минуле. Заохочення клієнта. Допомога клієнту в пошуку альтернативних засобів дій і виробітку плану. Зобов'язання про виконання плану. Відмова прийняття вибачень. Жорсткість із клієнтом. Трансактний аналіз Е. Берна.. «Погладжування й удари», як взаємодії, спрямовані на передачу позитивних або негативних почуттів. «Життєвий сценарій». «Психологічна позиція або основна життєва установка». Основні позиції поведінки людини. Аналіз структури особистості. Аналіз трансакцій. Гештальттерапія Ф.		WEB-ресурси: 1.http://ukrlibrary.com.ua/books/28/1/1/1303.html; 2.http://www.twirpx.com/file/24412/; 3.http://statosphere.ru/books-arch/multistat/131-nasledov-matmetody-analiz.html;		
--	---	--	---	--	--

	Перлза. Три зони усвідомлювання: внутрішня (явища і процеси, що відбуваються в нашому тілі); зовнішня (зовнішні події, що відбиваються свідомістю); середня (фантазії, вірування, відносини). П'ять механізмів порушення процесу саморегуляції: інтроекція, проекція, ретрофлексія, дефлексія, конфлуенція.				
5	Тема 5. Методи психологічної діагностики травми. План. 1. Особливості психодіагностики травми. 2. діагностуючий інструментарій. Структуроване клінічне діагностичне інтерв'ю (SCID — Structured Clinical Interview for DSM). Міссісіпська шкала для оцінки вираженості посттравматичних станів (Mississippi scale). Опитувальник для оцінки вираженості психопатологічної симптоматики SCL-90-R.	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (12 год)	1. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: методичний посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос, Л. І. Литвиненко... Царенко Л. Г.; за ред. З. Г. Кісарчук. – К. : ТОВ “Видавництво “Логос”. – 2015. – 207с. 2. Психолого - корекційний практикум травм війни: навч. посібник / Іван Сулятицький, Катерина Островська, Василь Осьодло та інші. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 396 с. 3. Малкіна- Пих І. Г.. Психологічна	Практичне заняття: Тема 5. Вивчення можливості протистояння несприятливим умовам зовнішнього середовища. План 1. Діагностування впливу травми. 2. Використання методик дослідження зміни психофізіологічних станів внаслідок травми. Шкала оцінки важкості впливу травматичної події Горовітца (IOES-R). Шкала клінічної діагностики ПТСР (Clinical-administered PTSD Scale – CAPS). Шкала депресії Бека (BDI: Beck Depression Inventory). Проективні методи дослідження особистості (тест Роршаха,	Наступне /практичне заняття

			допомога в кризових ситуаціях - М.: Изд-во Ексмо., 2005. - 960 с.	Тематичний аперцептивний тест, тест Люшера).	
6	Тема 6. Форми корекції. Корекція як вид психологічної допомоги. План. 1.Механізми колекційної допомоги : компенсація: визначення, види, етапи. 2.Рівні компенсації: біологічний, психологічний, соціальний. Декомпенсація. Псевдокомпенсація. 3.Реабілітація: визначення, види (медичний, психологічний, соціальний). Суть видів реабілітації. Етапи реабілітаційної роботи. Абілітація. 4.Ресоціалізація після травми специфіка, роль : суть, стадії, реадaptaція як стадія ресоціалізації, її види.	Лекція (4 год), практичне заняття (4 год), самостійна робота (13 год)	1. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах / М.С. Корольчук, В.М. Крайнюк. – К.: Ніка-Центр, 2009. – 580 с. 2. Коцан І. Я., Ложкін Г. В., Мушкевич М. І. Психологія здоров'я людини / І. Я. Коцан, Г. В. Ложкін, М. І. Мушкевич. – Луцьк : РВВ "Вежа" ВНУ ім. Лесі Українки, 2009. – 316с 3.Психолого - корекційний практикум травм війни: навч. посібник / Іван Сулятицький, Катерина Островська, Василь Осьодло та інші. – Львів :ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 396 с.	Практичне заняття: Тема 6. Корективні засоби роботи з травмою План 1.Індивідуалізація, інтеграція, трудова стадія. Післятрудова стадія. 2.Корективні механізми реадaptaції 3.Прийоми компенсації в процесі відновлення рівноваги між особою та середовищем.	Наступне /практичне заняття
7	Тема 7. Корективний консиліум набутих травм. План. 1.Категоріальний апарат корекції травм і криз Корекція, її суть. 2.Вади, викликані неправильною	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (10 год)	1. Коцан І. Я., Ложкін Г. В., Мушкевич М. І. Психологія здоров'я людини / І. Я. Коцан, Г. В. Ложкін, М. І. Мушкевич. – Луцьк : РВВ "Вежа" ВНУ ім. Лесі Українки, 2009. – 316с 2.Малкина-Пых	Практичне заняття: Тема 7. Корекційна допомога особливим категоріям травмованих. План 1.Визначення корекції та її різновидів. 2. Корекція травм	Наступне /практичне заняття

	організацією життєвого устрою. 3. Травми шкільного періоду 4. Соціальні вади 5.. Вади, викликані несприятливими умовами проживання в сім'ї та екологічним середовищем.		И.Г. Психосоматика: Справочник практического психолога / И.Г. Малкина-Пых. – М.: Изд-во Эксмо, 2005. 3. Основы медико–социальной реабилитации детей с органическими поражениями нервной системы: навчально–методичний посібник / За ред. В. Ю. Мартинюка, С. М. Зінченко. – К. : Інтермед, 2005. – 416 с. 4.Липа В. А. Психологические основы педагогической коррекции / В. А. Липа. - Донецк: Лебідь, 2000. - 319 с.	спричинених в організації освітніх послуг 3. допомога особам травмованих соціальними вадами, 3. Корективні нюанси з категоріями: Девіанти. Сирітство. Бездоглядні та безпритульні діти (діти вулиці). Соціально-незахищені діти трудових мігрантів. Депривація (діти, який довгий період перебували у стані депривації	
8	Тема 8. Індивідуальна та групова психологічна корекція. План. 1.Специфіка індивідуальної психокорекції. Показання для індивідуальної чи групової корекції.. 2.Керівництво корекційною групою. Т-групи. Групи зустрічей. Гештальт-групи. Групи вмінь..	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (9 год)	1. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості: (Учб. посібник для студентів ст. курсів психол. фак. та від-нь ун-тів) / Худож. оформ. В.Б. Лопарєва. – Харків: Фолю, 1996. – 237 с. 2.Гештальт-терапия. Теорія и практика. Пер. с англ.. / М.: Апрель Пресс, Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2000. – 320 с. (Серия «Психологическая коллекция»). 3. Гольдштейн А., Хомик В. Тренінг умінь спілкування: як допомогти	Практичне заняття: Тема 8.Корекційна допомога травмованій особі в групі та індивідуально План 1.Робота у корекційній групі. Комплектування груп. Групова динаміка 2. Прийоми травма корекції в тілесно-орієнтованій групі. Групова дискусія та її специфіка в травматерапії	Наступне /практичне заняття

			проблемним підліткам / Пер. з англ.. В. Хомика. – К.: Либідь, 2003. – 520 с. 4. Диагностическая и коррекционная работа школьного психолога / Под ред. И.В. Дубровиной.— М., 1988. 5. Лендрет Л. Г. Игровая терапия: искусство отношений. – М., 1994.		
9	Тема 9. Психотерапія наслідків травми. План. 1. Стадії терапевтичної роботи з травмою. 2. Терапевтичні стосунки психотерапевта з клієнтом. 3. Психотерапевтичні методи при травмі, їх лікувально-реабілітаційні цілі.	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (12 год)	1. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: методичний посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос, Л. І. Литвиненко, Царенко Л. Г.; за ред. З. Г. Кісарчук. – К: ТОВ “Видавництво “Логос”– 015.– 207 с. 2. Технологии психологической помощи в кризисных и чрезвычайных ситуациях: Учебно-методический комплекс. — СПб.: Изд-во РГПУ им. А. И. Герцена, 2008. — 249 с. 3. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я / Навчальний посібник: М.С. Корольчук, В.М.	Практичне заняття: Тема 9. Прийоми та методи психотерапії з особами, які пережили травму. План 1. Методи психотерапевтичної допомоги при травматичних станах 2. Методики диференційованої терапевтичної практики і врахування особистісної кризи переживання.	Наступне семінарське /практичне заняття

			Крайнюк, А.Ф. Косенко, Т.І. Кочергіна. Загальна редакція М.С. Корольчука. – К.: Фірма «ІНКОС», 2002. – 272 с. (196 262)		
10	Тема 10. Психотерапія травми засобами ДПРО. План. 1.Десенсибілізація. Інсталяція. Сканування тіла. Завершення. Переоцінка. Brainspotting (BSP) 2.Стратегії, що використовуються при заблокованій переробці. Дпро у лікуванні психогенних дисфункцій.	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (10 год)	1. Шапиро Ф. Психотерапия эмоциональных травм с помощью движений глаз: Основные принципы, протоколы и процедуры /Пер. с англ. А.С. Ригина. М.: Независимая фирма “Класс”, 1998. 496 с. 2.Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: методичний посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос, Л. І. Литвиненко... Царенко Л. Г.; за ред. З. Г. Кісарчук. – К. : ТОВ “ Видавництво “Логос”.– 2015. – 207 с.	Практичне заняття: Тема 10. Десенсибілізаційна терапія травм. План 1 Способи використання Brainspotting (BSP) в лікуванні травми 2.Метод сугестивної психотерапії, який використовується для корекції функціонального стану організму у дітей та дорослих.	Наступне семінарське / практичне заняття

11	Тема 11. Сімейна психотерапія при травмах. План. 1.Сензитивність сім'ї та готовність допомогти в особливих умовах 2.Напрямки родинної реабілітації і допомоги у кризовій ситуації при роботі з потребуючими(клієнтами дитячого і дорослого віку). 3.Гештальт – терапія осіб після травми в умовах родини. 4.Техніки сімейної психотерапії при травмі Метод сугестивної психотерапії, який використовується для корекції функціонального стану організму у дітей та дорослих.. Методика індивідуальної психологічної експрес – саморегуляції. Техніки терапії психічних станів у сім'ї в екстремальній ситуації.	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (10 год)	1.Романчук О. Сім'я, що зцілює: основи терапевтичного батьківства дітей, що зазнали скривдження та емоційного занедбання. – Львів: Колесо, 2011. 2. Стресові розлади [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrloves.ru/zdorov-ja/15087-psihologichna-travma.html 3. Характеристика посттравматичного стресового синдрому. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:https://studopedia.org/12-99659.html	Практичне завдання : Тема 11. Родинна психотерапія План 1.Техніки сімейної психотерапії при травмі 2.Методика індивідуальної психологічної експрес – саморегуляції 3.Метод родинної сугестії та її роль в подоланні травми 4.Техніки терапії психічних станів у сім'ї в екстремальній ситуації.	Наступне семінарське / практичне заняття
7	Тема 12. Травмуюча психосоматика у дітей і дорослих: теорія, діагностика, психотерапія. План. 1.Причини виникнення психосоматичних розладів у дітей. 2.Класифікація психосоматичних розладів у дітей та підлітків. 3.Особливості діагностики психосоматичних	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (7 год)	1. Міжнародний класифікатор хвороб https://uk.wikipedia.org/wiki/Міжнародний_класифікатор_хвороб. 2.Москалець В. П. Психічне вигорання – реальність чи вигадка? / В. П. Москалець, Т. Колтунович // Практична психологія та соціальна робота. – 2012. – №1. –	Практичне заняття: Тема 12. Травмуюча дія психосоматики на особистість дитини План 1.Розрізнення психосоматичних розладів у дітей та підлітків 2.Базові принципи психологічної роботи із психосоматичними комплексами у дітей 3 Завдання надання психологічної	Наступне семінарське/практичне заняття

	розладів у дітей. 4.Завдання та принципи надання психологічної допомоги на етапі шоквої реакції, на етапі переживання гострої психотравми, на етапі конфронтації з травмою, на етапі інтеграції психологічної травми Сімейна психотерапія як основний напрям роботи з дітьми.		С.58-65. 3.Мюллер М. Якщо ви пережили психотравмуючу подію / пер. з англ.. Д.Бусько, наук. ред.. К.Явна (Серія «Сам собі психотерапевт»). – Львів: Вид-во УКУ : Свічадо, 2014. – 120 с. 4.Протокол з діагностики та терапії ПТСР NICE http://ipz.org.ua/index.php/vydavnytstvo/94-knyhy-3/190-protokoly-z-diahnostyky-ta-terapii-ptsr-nice-2 5.Селюцький А. І. Психопатологія дитячого віку / А. І. Селюцький. – К., 1997. – 295 с. 6.Синапсис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків http://ipz.org.ua/index.php/vydavnytstvo/94-knyhy-3/190-protokoly-z-diahnostyky-ta-terapii-ptsr-nice-2 7.Ферреро Б. 365 коротких історій для душі / Бруно Ферреро. – Львів: Свічадо, 2012. – 456с.с.	допомоги дітям на етапі шоквої реакції, на етапі переживання гострої психотравми, на етапі конфронтації з травмою, на етапі інтеграції психологічної травми 4. Втрата як травмувальна ситуація і життєвий досвід. 5.Техніки виведення дитини із психосоматичного травмування	
	Тема 13. Травмувальна психосоматика сімейних відносин та подружніх пар	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна	1.Бриш К. Х. Терапія порушення прив'язаності: від теорії до практики / К. Х. Бриш – М.:	Практичне заняття: Тема 13. Допомога особам із родинними психосоматиками	Наступне семінарське/ практичне заняття

	План. 1.Чинники виникнення психосоматики сімейних відносин та подружніх пар. 2.Особливості допомоги травмованим парам 3.Діагностика та консультування психосоматичних розладів у сімейних відносин. 4.Профілактика виникнення емоційного вигорання та вторинної травматизації у родинях.	робота (10 год)	Когито-Центр, 2012. – 316 с 2.Мюллер М. Якщо ви пережили психотравмуючу подію / пер. з англ.. Д.Бусько, наук. ред.. К.Явна (Серія «Сам собі психотерапевт»). – Львів: Вид-во УКУ : Свічадо, 2014. – 120 с. 3.Токман А. А. Психологія способу життя : навч. посіб. Ч. 1. / А. А. Токман, Н. В. Немченко.– К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2015. – 344 с. 4.Хомуленко Т. Б. Основи психосоматики: навч.-метод. посіб. Вінниця: Нова Книга, 2009.120 с. 5.Чабан О.С. Психосоматична медицина (аспекти діагностики та лікування) / О.С.Чабан, О.О.Хаустова. – К., 2000. 6.Старшенбаум Г. В. Психосоматика и психотерапия : исцеление души и тела / Г.В.Старшенбаум. – М., 2005.– 496 с.	План 1. Практика визначення особливостей впливів психосоматики у сімейних відносинах 2.Методи психотерапії психосоматики подружніх пар групова психологічна робота з особами із психосоматичними комплексами.	
--	---	------------------------	--	---	--